

– А? Дойде ли, баце, ти на мойто? Ти си мооогу див! Значи я съм могу див! – изрече бавно с уверен глас.

Бизнесменът отвори очи и видя младият Димитров да седи удобно в близкото кресло с разливаща се по лицето му усмивка. Кога и как бе седнал там, не знаеше. Огледалото продължаваше да трепти. Сетне се огледа – намираше се в празно пространство, осветено само от светлината, идваща през рамката на огледалото, и осъзна, че е в него. Колкото и невероятно да беше, виждаше стаята на хотела и своето оживяло отражение през трептящата повърхност. Димитров вдигна ръка и докосна леко лицето си. Усети бръчките по влажното си чело, дори натисна с нокът слепоочието си, като че да се събуди, ако това е сън. Нищо не се промени. Отражението търпеливо го гледаше и се усмихваше, седнало удобно в скъпото кресло, и сякаш му даваше време.

– Не са напрегай да разбереш – не моаш! Не моаш, що мозъко ти а станал на камик, а сръцето ти а напукано куту суа земя у бостан, къде не а видвала вода три недии – отново проговори отражението.

Димитров прекрасно разбираше диалекта, на който човекът от огледалото говореше. Това бе езикът от неговото детство, младежките му години и миналото, което той бе положил огромни усилия да забрави. И сякаш човекът отсреща прочете мислите му.

– Толку са напиняш да забраиш сичко, къде си нап-раил, и ората, с кои си бил, че вече не знааш на кой свет си. Е, сеги ша ти припомна. Да са не чудиш. Даже

закъснееме с тоа момент – каза по-младият мъж с предизвикателен тон.

Димитров рязко се приближи и изсъска:

– Не, ти вече не си аз. Аз съм си АЗ!!! – и се удари ядно в гърдите. Дори протегна ръка в опит да стигне до човека отсреща, но невидима сила го задържаеше в огледалото.

– Оно па бива, бива да си толку ербап, ама... Ама те сеги дойде на мойто! А я съм могу див – обезоръжаващо му отвърна мъжът от огледалото. После бавно, но настоятелно продължи. Говореше с твърд, но приятелски поглед, сякаш с всяка дума бавно събираше спомените капка по капка. – Див съм колку бега бръзко влак! От миничък не моа да тръпа некой да ми турга заповед или да ми дава акъл. Чирвата ми са преплитат, осета ли, че некой са опитва да ма шашави с приказки, къде не моа да ги разбера. Колку повече ма карат да напраа нещо, толку повече я нема да го напраа. Такъв съм, бе! Така съм си са очувал...

Димитров усещаше, че се заслушва в думите, без да иска да прекъсне човека отсреща. Отпусна ръцете си, които инстинктивно отново се бяха свили в юмруци. Загледа се внимателно в лицето на младата си версия. И изведнъж усети как в мрака на огледалото се появяват образи. Сякаш думите се материализираха в картини, докато младият Здравко Димитров разказваше, а бизнесменът бе сред тях.

– ... Баща ми едно време са напил и препикал един паметник, та после цел живот лежеше по затворете. Що? Що препикал паметник на Тодар Живков, тоа шашкънин шашав. Я баща си баш го не помна, що съм

бил миничък, па и после не съм го видвал. Майкя ми и она са пропи на млади години и почна да влачи секви мъже у назе. А я от миничък тава не моа да го тръпа. Да бех негде на пет, куги един изклесяк, довлечен от майкя ми, почна нещо да ми са кара, да ми са прай на важен нещо. Сигурно бех седем пъти по-миничък от нього, ма кък беше клекнал да ми дудне, куту го млатнах централно – те така с глава, та му счупих носо. После? После ма приби от бой – ма па я го псувах, та да не моа да заспи. Кък ма не а застрейл направо? Помна само кък майкя ми не моаше да ма запре да пцувам, доде другия му шуртеше кръв из носо и налаташе с ритници. Цирк, да го еба!

Димитров бе навел поглед встрани. Бе стиснал челюстите и свил юмруците. Не искаше да признае, че всяка дума от казаното се забива като стрела в съзнанието и душата му. Не искаше да признае, че всеки спомен го караше да побегне с всички сили някъде далеч или по-лошо – да счупи огледалото с голи ръце. Да го пръсне на малки парчета, задето го връща към нежеланите и отдавна заровени мигове от живот, който той бе положил огромни усилия да промени и забрави. Но ядът му беше и заради усещането, че част от него тайно искаше да види оживелите картини и образи, за които му говори човекът извън огледалото. Дори се улови, че се е вторачил в малкото момче встрани от него. То седеше свито от тежките удари в края на едно легло, но вместо да плаче, се усмихваше и псуваше.

Димитров се обърна, погледна младата си версия в очите. Видя пламъка, който знаеше, че отдавна е загу-

бил. Дори по-лошо – сам бе угасил. А човекът насреща с много приятелско чувство му каза:

– Та така свикнах с ората. Сам са опраях със сичко, ама и никой не тръпех покрай мене. Нали?

– Да, така беше – бавно промълви Димитров.

– Зарди простотиите на баща ми зверски са озлобих къде него и ни саках да му ода на свиждания, ни да го знам – продължи да му говори отражението. – Майкя ми ревеше, куги говореше по телефоно с него. „Аде, яла бе, мамо! Яла да са чуаш с баща си!“ – викаше ми она през слъзи. „Не ща да го чуам тоа! Он ми не е никъв! Затварай тоа телефон!“ – виках насреща ѝ и бегах. И само чеках некой от тиа, къде майкя ми влачи, да ми кажеше нещо, без значение кво – рипах на пщувни и бой. Е, тава нормално ли а – петгодишен посерко да са изфръга куту пиян рецидивис у двудневна отпуска?

Димитров се усмихна. Беше се отпуснал и си даде сметка, че не изпитва желание да избяга или да противоречи на отражението си. Страхът от това, което щеше да му бъде показано, не бе изчезнал, но вече не искаше да се бори с неизбежното. Вдиша дълбоко и се заслуша.

– Никой не тръпех покрай мене – продължи младият Димитров. – Единствено брат ми – он а по-миничък от мене с две годин – с него са разбираае. За него тиах и праех кво мога, що он а кротък куту мишка, завалийкята. Та къде кво проблеми имах, сичко разрешавах или с пщувни, или с глава. Тука, отпреде на челото, а здраво, се едно а от дуралуминий, баце. А у пщувните втори куту мене нема. Щом на двама сръб-

ски тираджии им сбрах очите от пцуване! Див, див, та див!

Димитров кимаше в съгласие. Слушаше, все по-запленен от разказа за миналото си, и виждаше ясно около себе си отделните образи – лицето на брат си, собственото си детско лице и огъня в очите. Всичко във вътрешността на огледалото трептеше силно, но образите, създадени от младия Здравко, бяха ясни.

– На училище почти не съм стъпал – продължаваше разказа си той. – Що ели ша пребия некой, ели ша разрева некоа даскалица. Не че не съм го праил – оно за тава след четвъртото училище ми забраниа въобще да са явявам пред даскале, директор ели ученици. Кокалчетата на юмруцете ми беа вечно раздрани. Не пробирах, баце – нема малки, нема големи. А некой ми кажеше нещо накриво – директно с песница у мундзата ели с чело у носо. Веднъж напраих една изцепкя – един педарунгел директор ни викна с брат ми у дирекцеата да ни дудне. Он брат ми нема нищо общо тугива, ама оня тръгна да го дръпа за едното уше. Маали, куту побеснех, куту скочих и го намлатих – лево, десно, лево, десно, и накрая счупих един глобус у главата му. Они вече беа писнаеле от мене у тава училище и тръгнаа да ма затварат у поправителнио дом у Бойчиновци. Мене? Мукаренко, баце! Откинах куту кучка от пес, та от училището побегнах директно къде гарата. Качих са на един влак за село, ама контролата ма склещи и немаше как – требваше да рипна у движениее. Видех у лево една убава пояна и си рекох „Тука ша а“. Теглих им една сочна пцувня, та им почервенеа ушите, и скочих. Ама не можех да са ориентирам къде съм, та са ударих

у един стълб. Натрътих си ребрата, ама могу ми а зор – след месец щеше да ми мине, а па и нали избегах! Криво-лево отидех при баба ми у село.

И тогава Димитров я видя – дребна, но жилава жена се появи от нищото. Вървеше със сигурна крачка и държеше стар метален леген в ръцете, който дрънчеше от изсипаната в него царевича. Беше с гумени галоши, синя дочена дреха с престилка отпред. Бе хванала посивелите си коси на опашка. Лицето ѝ, изпечено от слънцето, бе цялото в бръчки, но жената имаше уверен, ясен и остър поглед. Поглед, който бизнесменът бе забравил. Мъжът притаи дъх и неволно направи крачка към нея. Чу зад гърба си, извън огледалото, младата му версия да разказва.

– Беше тръгнала да фръга рана на стоката, куги прерипах през портичката до сейвано. Она пръво са извръте да са огледа, ама щом ма виде кък а глеам куту гладно маче, ѝ стана ясно за кво иде реч. У тоа момент шаренио петел, къде са бех бил с нього куту миничък, па она се го пазеше, що могу ѝ аресваше, изкукурига иззади неа. „Е, тоа шашкънин къде а запел по никое време? – рече баба ми, куги са стресна от петело. – Марш оттука, та та не напрайх на чорбица толку време!“ После ма погледна с един такъв поглед, къде, куту го фрълеше къде мене, ми са смръзваше кръвчицата. Бабичкята беше голема работа и могу ни обичаше с брат ми, ама решеше ли, моеше да ни смели куту брашно. Явно баш такъв момент беше дошъл. „Оо, Здравко, яла, мале! – рече ми она с уж благ гласец, ама я са бех

вече се насрал. – Яла седни на тава трикракото stole, че ша та изрежа с дръжайето през гъзерете! Сеги ша ма слушаш!“

Димитров бе затаил дъх. Щом чу думата „мале“, без да се усеща, направи още една крачка и приближи фигурите на възрастната жена и момчето. Въздухът около тях затрепери още повече. Мъжът вдигна ръка и опипа пак челото си. Като че ли не усети бръчките по него, а знаеше, че е крайно напрегнат. Погледна ръката си и пред очите му собствената му длан започна да се променя. Цветът ѝ стана по-розов, изглеждаше по-мека и... не, не го вярваше, но постепенно започна да се смалва. Сякаш ток мина през тялото му, треперенето около него започна да се увеличава още повече и като магнит да го придърпва към момчето от спомена. Младият Димитров седеше в стаята, извън огледалото, и гледаше случващото се с доволна усмивка. Бизнесменът се опита да даде лек отпор на притеглящата го сила, но щом видя младата си версия да го подканя с ръка към бабата и малкия Здравко, сам се отпусна и полетя напред. Времето забави своя ход, образите започнаха бавно да се въртят, размиват, свиват и сливат в едно. Димитров сякаш летеше към двете фигури, а в същото време виждаше двора на бабината си къща в детайли. Старият сайвант и мястото, където баба му бе отделила двете кози. Петелът и кокошките, които се разхождаха из малкия стопански двор. А зад кривата спечена круша – едноетажната къща с асмакък, насадените красиви цветя около малкия кладенец и

шарените дървени столове около масата, покрита с мушама. Внезапно лицето на тринайсетгодишното момче се изпречи пред него и всичко, което Димитров видя, преди отново да потъне в пълна тъмнина, бе широката усмивка и пламналият поглед на собствената си подмладена версия.

Димитров се бе слял със собственото си минало в измерението на оживелите си спомени, без да може да се противопостави. Бизнесменът Димитров и невръстното момче вече бяха едно – бяха просто Здравко, затворени в огледалото. А отвън, в огромната хотелска стая, се чуваше само гласът на оживялата му двайсетгодишна версия, седнала на скъпото кресло, която продължи да разказва още по-разпалено.

* * *

Я седнах на столето, къде ползвааеме, куги доиме козите и овците, а бабичкята са изпраи нади мене с ръце на кръсто. Баба ми беше дребна жена, ама моеше да строева и нарежда на ората с такава лекота, че у поделенеета шапкарете моеше да са учат от неа на строева подготовка и мачканье с поглед. Продлъжаваше да са усмихва и да ма гледа. Я седех поди неа и мигах куту плъх у брашно и чеках да заговори. Накрая она си пое дъх и рече:

– Мале – она така ни викаше на мене и брат ми, – я съм вече дръта и някои работи баш ги не разбирам, ама едно ша ти кажа. Деда ти умре манко преди да напраиме на майкя ти сватбата. И он беше пропаднала душица и не знааше на кой свет а от пиенье. Колку пъти съм го прибирала от кръчмата и съм го била нас-